

KASIM 2018

TÜRKİYE İMSAD AYLIK SEKTÖR RAPORU

YÖNETİCİ ÖZETİ
EXECUTIVE SUMMARY
TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ
TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ
TÜRKİYE EKONOMİSİ
DÜNYA EKONOMİSİ
DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ
ÖZEL BÖLÜM

Katkılarıyla

BİLGİ: Rapor içerisinde paylaşılan TÜİK kaynaklı veriler, 'Takvim ve Mevsimsellik Etkisinden Arındırılmamış' verilerdir.

YÖNETİCİ ÖZETİ

- ❑ Alınan yapı ruhsatları yılın ilk 9 ayında metrekare bazında bir önceki yıla göre yüzde 55,1 azaldı.
- ❑ Alınan yapı ruhsatları daire sayısı yılın ilk 9 ayında bir önceki yıla göre yüzde 58,6 geriledi.
- ❑ İnşaat sektörü için yeni finansman modelleri aranıyor.
- ❑ İnşaat sektörü güven endeksi Kasım ayında ilk kez 50 puanın altına geriledi.
- ❑ Mevcut inşaat işleri endeksi Kasım ayında bir önceki aya göre 3,0 puan düştü.
- ❑ Yeni alınan inşaat işleri endeksi Kasım ayında son 10 yılın en düşük seviyesine geriledi.
- ❑ 2018 Ekim ayında konut satışları 2017 Ekim ayına göre yüzde 19,2 arttı.
- ❑ 2018 Ekim ayında birinci el konut satışları 2017 Ekim ayına göre yüzde 31,3 yükseldi.
- ❑ 2018 Ekim ayında ipotekli konut satışları 2017 Ekim ayına göre yüzde 79,1 düştü.
- ❑ Bina inşaat maliyetlerinde yıllık artış yüzde 38,1'e ulaştı.
- ❑ İnşaat sektöründe finansman sıkıntıları sürüyor.
- ❑ 2018 yılı Eylül ayında inşaat malzemesi sanayi üretimi geçen yıla göre yüzde 3,4 azaldı.
- ❑ 2018 yılı Eylül ayında inşaat malzemesi ihracatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 44,0 arttı.
- ❑ 2018 yılı Eylül ayında inşaat malzemesi ithalatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 27,0 geriledi.
- ❑ Mali göstergeler iyileşirken, reel sektörde küçülme sürüyor.
- ❑ İmalat sanayinde kapasite kullanım oranı Kasım ayında yüzde 74,1'e geriledi.
- ❑ İthalatta kuvvetli daralma yaşanıyor.
- ❑ İmalat sanayisinde yıllık üretici fiyat artışı yüzde 42,62 oldu.
- ❑ Türk Lirası faizler geriliyor.
- ❑ Türk Lirası sepet kur 5,60'a kadar geriledi.
- ❑ Dünya ekonomisinde yavaşlama endişeleri artıyor.
- ❑ Dünya ticaretinde alınan ihracat siparişleri zayıflıyor.
- ❑ AB ekonomisi 2018 üçüncü çeyrekte yüzde 1,9 büyüdü.
- ❑ Petrol fiyatları 60 dolar/varil seviyesinin de altına indi.
- ❑ ABD'de inşaat harcamaları 2018 yılında artışını sürdürüyor.
- ❑ ABD'de yeni ve mevcut ev satışları zayıflamaya başladı.
- ❑ AB inşaat harcamaları üçüncü çeyrekte yüzde 3,5 büyüdü.
- ❑ Euro Bölgesi inşaat malzemesi fiyatları Kasım ayında durağanlaştı.

EXECUTIVE SUMMARY

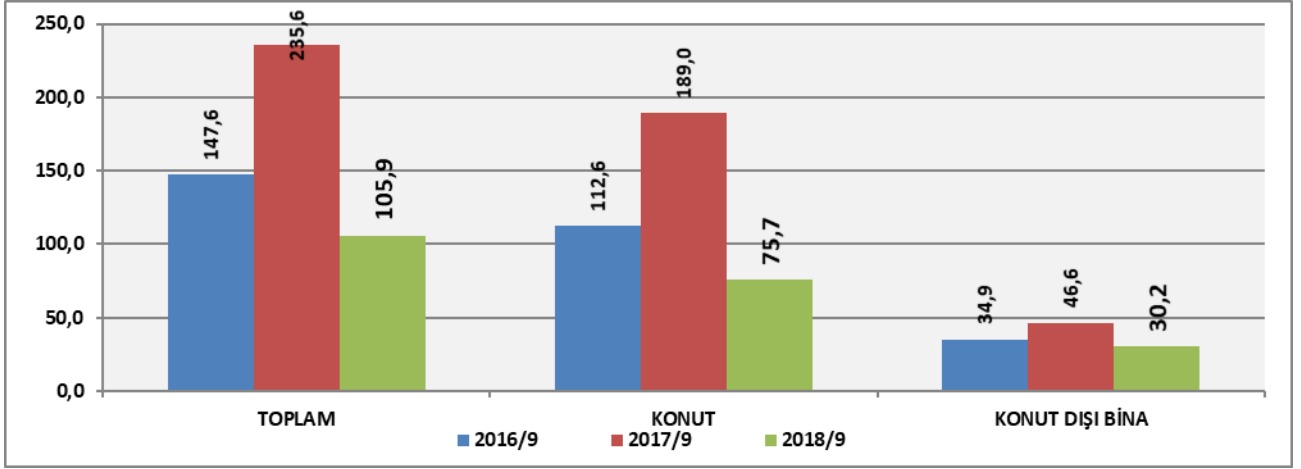
- ❑ Construction permits has narrowed 55,1 percent in the first nine months of 2018.
- ❑ Construction permits has declined 58,6 percent as dwelling number in the same period.
- ❑ New financing models are discussed for construction sector.
- ❑ Construction confidence index is below 50 point for the first time.
- ❑ Existing construction activities index dropped 3,0 point in November of 2018.
- ❑ New construction orders index is at lowest level for the last 10 years.
- ❑ House sales rose 19,2 percent in October of 2018.
- ❑ New houses sales increased 31,3 percent in October of 2018.
- ❑ Mortgaged sales of House decreased 79,1 percent in October of 2018.
- ❑ Yearly building construction costs rose 38,1 percent.
- ❑ Finance problems has been going on at construction sector.
- ❑ Construction materials produce declined 3,4 percent in September of 2018.
- ❑ Construction materials export increased 44,0 percent in September of 2018.
- ❑ Construction materials import dropped 27,0 percent in September of 2018.
- ❑ While financial indicators are improving, real sector has been declining.
- ❑ Manufacturer sector capacity utilization ratio dropped to the 74,1 percent in November.
- ❑ Import has been narrowing strongly.
- ❑ Manufacturers price index reached to 42,62 percent.
- ❑ TL interest rates have been dropping.
- ❑ Currency basket has backed to 5,60 TL in November.
- ❑ Worries about global economic growth performance are rising.
- ❑ New global export orders are stagnating.
- ❑ EU economy growth 1,9 percent in the third quarter of 2018.
- ❑ Brent oil price is below 60 dollars/barrel.
- ❑ US construction expenditures are keeping on break new records during the 2018.
- ❑ US new and existing home sales are weakening.
- ❑ EU construction expenditures growth 3,5 percent in the third quarter of 2018.
- ❑ Construction materials prices stagnated in November of 2018.

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

İnşaat Sektöründe Yaşanan Sıkıntılar Nedeniyle Alınan Yapı Ruhsatları Geriliyor

İnşaat sektörü 2018 yılının ikinci çeyrek döneminden itibaren önce talep yetersizliği ile karşılaşmış, ardından yükselen maliyetler ve enflasyon ile artan döviz kurları ve faizler sonucu mali açıdan sıkışmaya başlamıştır. İnşaat sektöründe mevcut işler azalırken, yeni alınan inşaat siparişleri de gerilemeye başlamıştır. Bu gelişmeler çerçevesinde inşaat sektöründe hem yeni iş yapma isteği hem de kapasitesi azalmaktadır ve bu alınan yapı ruhsatlarına da yansımıştır. 2018 yılının ilk dokuz ayında alınan toplam yapı ruhsatları metrekare bazında yüzde 55,1 azalarak 105,9 milyon metrekareye inmiştir. Hem konut hem de konut dışı binalar için alınan yapı ruhsatları düşmektedir. Ancak esas gerileme konutlarda yaşanmaktadır.

Şekil.1 Alınan Yapı Ruhsatları Milyon Metrekare

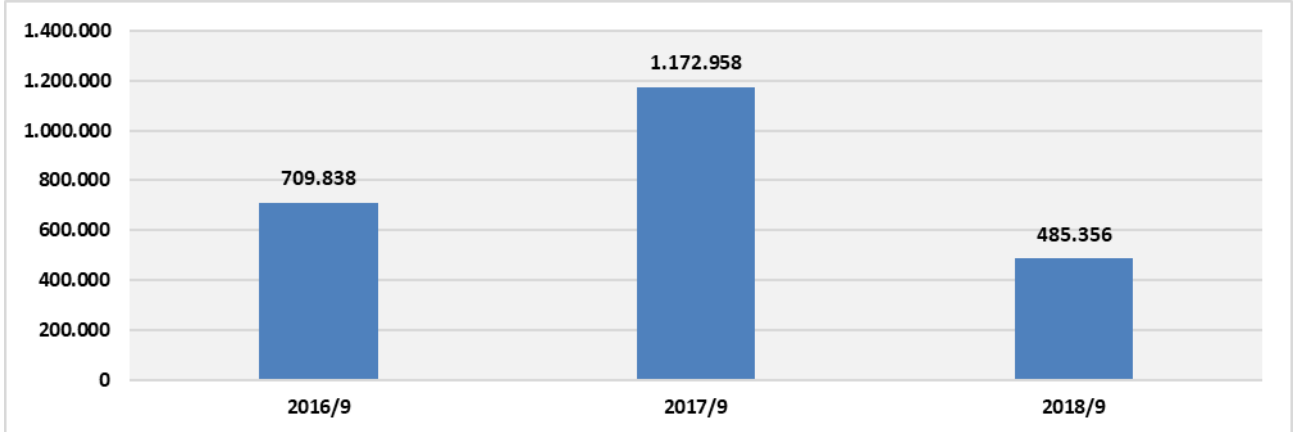

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Konutlar İçin Alınan Yapı Ruhsatlarında Önemli Gerileme Yaşanıyor

Alınan yapı ruhsatlarındaki esas gerileme ise konutlarda yaşanmaktadır. Konut piyasasında tamamlanmış stoklar ve mevcut devam eden işler nedeniyle azalan talep ile birlikte önemli bir birikim oluşmuştur. Buna bağlı olarak ve finansman alanında yaşanan sıkıntılar nedeniyle 2018 yılının ilk dokuz ayında alınan konut yapı ruhsatları daire sayısı olarak yüzde 58,6 düşerek 485.356'ya gerilemiştir. Yılın son çeyreğinde de gerileme artarak devam edecektir.

Şekil.2 Konutlar İçin Alınan Yapı Ruhsatları Daire Sayısı

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Sektöründe Yeni Finansman Modeli Arayışları Devam Edecek

İnşaat sektöründe yurtiçi müteahhitler kesiminde yaşanan mali sıkışıklığın aşılması için yeni finansman modellerinin uygulanması hedeflenmektedir. Bu amaçla bugüne kadar iki model geliştirilmiş bulunmaktadır. İlk modelde mevcut konut stoklarının bir bölümünün kamu kaynakları ile satın alınması planlanmış ancak bu modelden vazgeçilmiştir.

İkinci model çalışması ise inşaat sektöründe müteahhitlere kullanılan krediler ile bireysel konut kredileri karşılığında bankaların menkul kıymetleştirmeye gitmeleri, bu menkul kıymetler adına garanti verilmesi ve bir kamu bankası tarafından bu menkul kıymetlerin yurtdışına satılması planlanmaktadır.

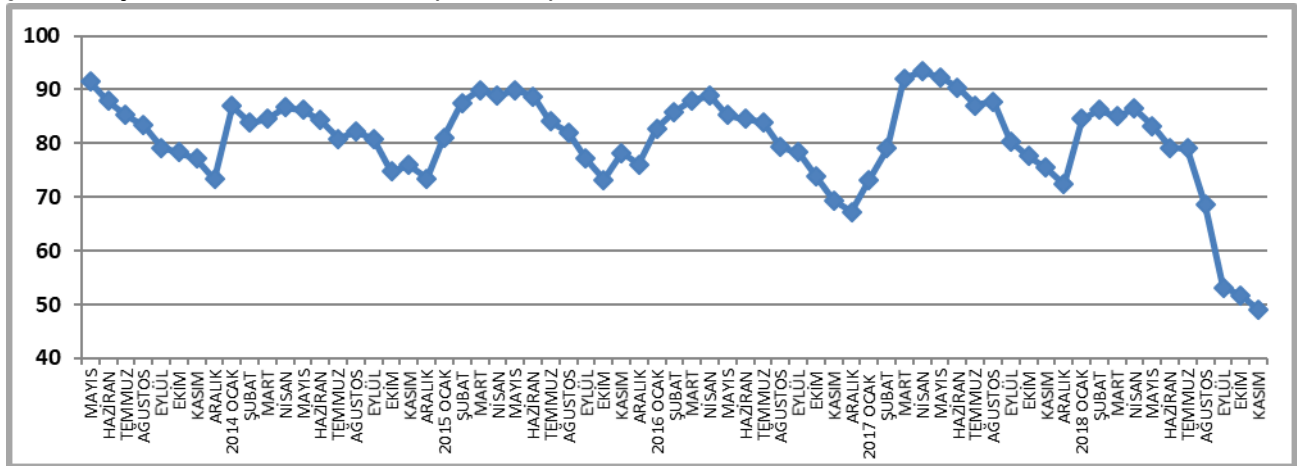
İkinci model sağlıklı ve düzenli çalışan ipotekli konut finansman sisteminin dünyada yaygın olarak uygulanan modelidir. Burada temel hedef bankacılık sistemine sürekli yeni kaynak sağlayabilmektir. Ancak Türkiye’de yaşanan sorun inşaat sektöründe inşaat firmalarının yaşadıkları mali sıkıntılar ile kullandıkları kredileri geri ödeme sorunudur. Bu nedenle ikinci model mevcut düşünülen hali ile kredilerin yeniden yapılandırılarak inşaat sektöründe mali açıdan bir rahatlama sağlama işlevine sahip değildir. Muhtemelen yeni finansman modeli arayışları sürecektir.

İnşaat sektörünü mali açıdan rahatlatacak finansman modelleri inşaat malzemeleri sanayisi için de önem taşımaktadır. Sanayinin talebi inşaat sektöründen gelmektedir ve mali açıdan inşaat sektöründe bir iyileşme sağlanmadan sağlıklı ve yeterli bir malzeme talebi oluşamayacaktır.

İnşaat Sektörü Güven Endeksi 2010 Yılından Bu Yana İlk Kez 50 Puan Altına Geriledi

İnşaat sektörü güven endeksinde Ağustos ve Eylül aylarında gerçekleşen sert düşüş sonrası gerileme Ekim ve Kasım aylarında da sürmüştür. Böylece inşaat sektörü güven endeksi ölçülmeye başlandığı 2010 yılından bu yana ilk kez 50 puanın altına gerilemiştir. Kasım ayında güven endeksi 2,7 puan daha düşmüştür. Ekonomide ve diğer sektörlerde görülen göreceli toparlanmaya karşın inşaat sektörü güven endeksinde gerileme sürmektedir. Gerilemede inşaat sektöründeki sorunlar belirleyici olmaya devam etmiştir. İnşaat sektöründe önemli ölçüde talep ve finansman sorunları yaşanmaktadır. Ancak daha önemlisi müteahhit firmaların mali yapılarına ilişkin endişeler ile piyasa işleyişinde yaşanan tıkanma artarak sürmektedir.

Sekil.3– İnşaat Sektörü Güven Endeksi (2010=100)

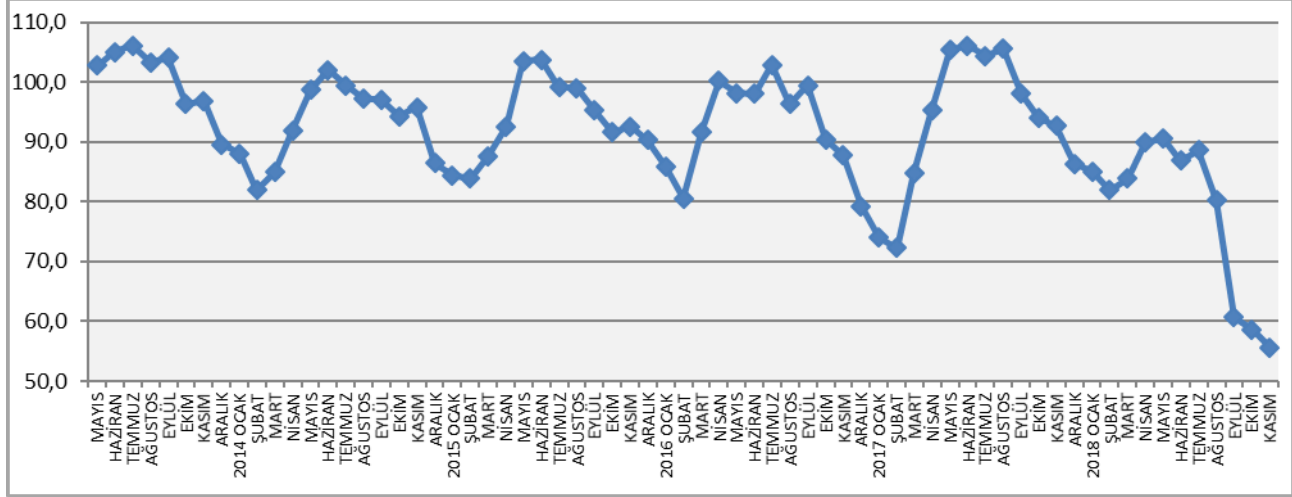

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Mevcut İnşaat İşleri Seviyesi Kasım Ayında 3,0 Puan Daha Düştü

Eylül ayında mevcut inşaat işleri seviyesinde yaşanan çok önemli gerileme sonrası mevcut işler seviyesi Ekim ve Kasım aylarında da gerilemeye devam etmiştir. İnşaat işlerinde önemli bir küçülme yaşanmaya başlanmıştır. Mevcut işler tamamlandıkça ve yeni işlere başlanmadığı için mevcut işler seviyesi giderek daralmaktadır. Mevcut inşaat işleri seviyesini ölçen endeks Kasım ayında 3,0 puan daha düşerek 2010 yılından bu yana en zayıf yeni seviyesine inmiştir. İnşaat işlerinin gerilemesinde iki önemli neden bulunmaktadır. Bunlardan ilki talep tarafındaki küçülmedir. Diğer önemli neden ise finansman maliyetlerinin gelmiş olduğu seviyeler ile finansman olanaklarının kesilmiş olmasıdır. Mevcut inşaat işlerinde toparlanma için bu iki koşulda iyileşme sağlanması gerekmektedir.

Şekil.4 – Son Üç Ay İnşaat Faaliyetleri Endeksi (2010=100)

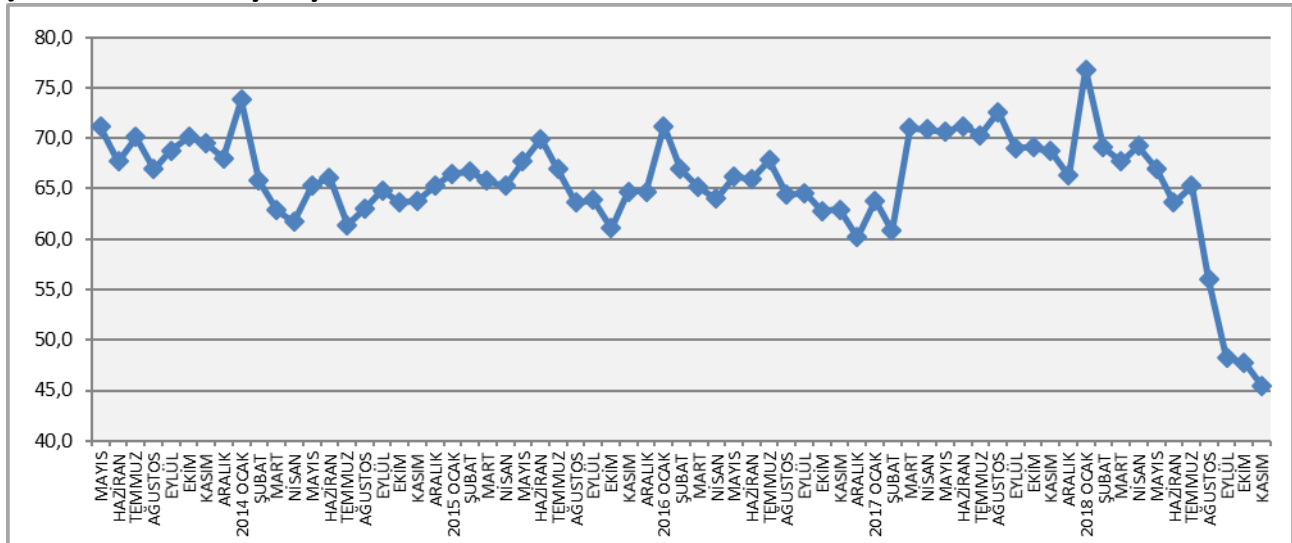

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yeni Alınan İnşaat İşleri Seviyesi Kasım Ayında 2,4 Puan Düştü

İnşaat sektöründe alınan yeni iş siparişleri Ağustos ayından itibaren sert bir düşüş göstermektedir. Alınan yeni iş siparişlerinde gerileme Kasım ayında yavaşlamakla birlikte sürmüştür. İnşaat sektöründe ve piyasalarında yaşanan talep ve finansman sorunları yeni inşaat siparişlerinde küçülmenin sürmesine yol açmaktadır ve küçülmenin yavaşlayarak sürmesi beklenmektedir.

Şekil.5– Yeni Alınan İnşaat İşleri Endeksi 2010=100

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Konut Satışları 2018 Yılı Ekim Ayında Yüzde 19,2 Arttı; Teşvikler Olumlu Etkiledi

Konut satışları Ekim ayında yüzde 19,2 artarak 146.536 adet olarak gerçekleşmiştir. Ekim ayında ulaşılan bu satış rakamı son 4 yılın en yüksek aylık satışı olmuştur. Bu artışta sağlanan KDV indirimi ve harç istisnaları etkili olmuştur. Ayrıca üretici firmaların teslimi henüz yapılmamış konutların satışlarını da harç istisnasından yararlanmak için yapmış olmaları satışları şişirmiştir. Sıkışıklıkların yarattığı zorunlu satışlar da satışları yükseltmiştir. 2018 yılı ilk on ayında konut satışları 1.148.927 adet olmuştur. Geçen yılın aynı dönemine göre toplam konut satışları yüzde 0,5 gerilemiştir. Kasım ve Aralık aylarında daha düşük konut satışları beklenmektedir.

Tablo.1 Aylık Konut Satışları

DÖNEM	2015	2016	2017	2018
OCAK	86.167	84.556	95.389	97.019
ŞUBAT	95.021	101.703	101.468	95.953
MART	116.030	117.205	128.923	110.905
NİSAN	119.317	106.348	114.446	103.087
MAYIS	107.888	114.800	116.558	119.655
HAZİRAN	110.657	106.187	97.579	119.413
TEMMUZ	96.859	81.343	115.869	123.878
AĞUSTOS	112.463	114.751	120.918	105.154
EYLÜL	92.483	108.918	140.298	115.977
EKİM	104.098	130.274	122.882	146.536
KASIM	106.008	132.665	122.732	
ARALIK	142.599	142.713	132.972	

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yeni Konut Satışları Ekim Ayında Yüzde 31,3 Arttı

Türkiye genelinde ilk defa satılan konut sayısı Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 31,3 artarak 74.815 adet olmuştur. 2018 yılı Ekim ayında konut satışlarına yönelik desteklerin yeniden başlaması yeni konut satışlarını teşvik etmiştir. İkinci el konut satışları ise 71.721 adet olmuş ve son dört yılın en yüksek aylık satışı gerçekleşmiştir. Bu satışlar içinde zorunlu satışlardaki artışların da etkisi görülmektedir.

Tablo.2– Konut Satışlarının Dağılımı 2017-2018

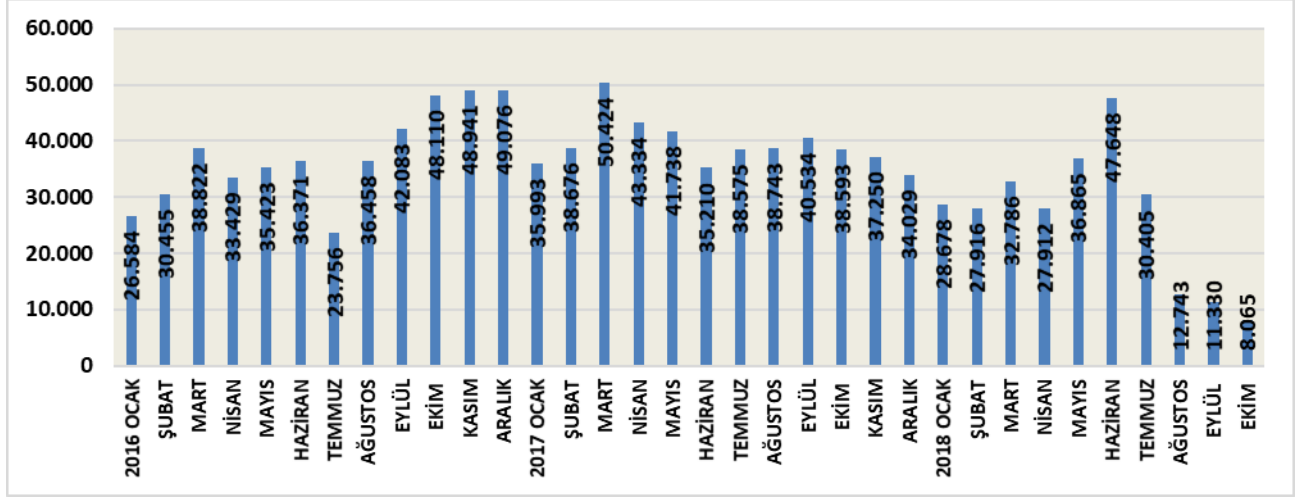
DÖNEM	2017		2018	
	İlk El	İkinci El	İlk El	İkinci El
OCAK	44.235	51.154	44.363	52.656
ŞUBAT	45.215	56.253	43.713	52.240
MART	56.376	72.547	50.701	60.204
NİSAN	51.988	62.458	47.534	55.553
MAYIS	52.976	63.582	55.502	64.153
HAZİRAN	45.433	52.146	57.064	62.349
TEMMUZ	53.949	61.920	57.617	66.261
AĞUSTOS	56.498	63.700	49.362	55.792
EYLÜL	70.019	70.279	54.712	61.285
EKİM	56.994	65.888	74.815	71.721
KASIM	59.354	63.378		
ARALIK	66.661	66.311		
TOPLAM	659.698	749.616		

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İpotekli Konut Satışlarında Ekim Ayında da Sert Düşüş Yaşandı

Türkiye genelinde konut satışlarında banka kredileri ile yapılan satışlar veya bir başka deyimle ipotekli satışlar önemli rol oynamaktadır. Ağustos ve Eylül aylarından sonra Ekim ayında da ipotekli konut satışlarında tarihi yeni bir düşüş yaşanmıştır. Ekim ayında ipotekli konut satışları 8.065 adet olarak gerçekleşmiştir. Konut kredi faizlerinin aylık ortalama yüzde 2,0'lerin üzerinde kalması ile birlikte kredili-ipotekli konut alım talebi de kuvvetli şekilde düşmüştür. Konut kredisi faiz oranlarında artış devam etmektedir. Buna bağlı olarak ipotekli konut satışlarında düşüşün süreceği öngörülmektedir.

Şekil.6 İpotekli Konut Satışları Adet

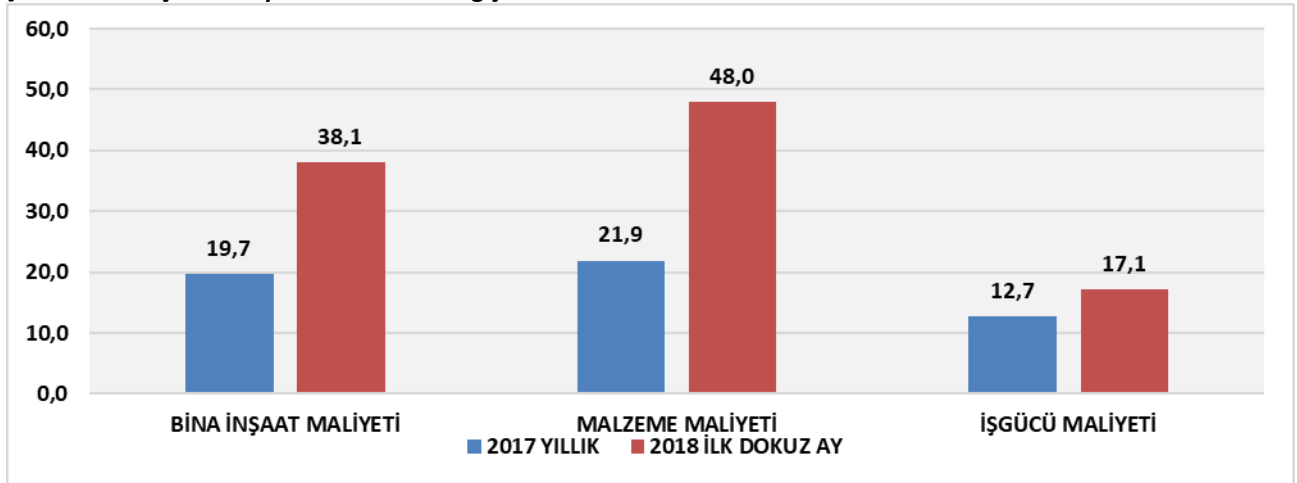

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Maliyetlerinde Artış Sürüyor

2018 yılının ikinci çeyreğinden itibaren üretici ve tüketici fiyatlarında yaşanan artışlar ile birlikte tüm sektörlerde olduğu gibi inşaat sektöründe de maliyetler hızlı bir artış eğilimine girmiştir. 2017 yılının genelinde bina inşaat maliyetleri yüzde 19,7 artmış iken bu oran 2018 yılı Eylül ayı sonu itibarıyla yıllık yüzde 38,1'e ulaşmıştır. Malzeme maliyetleri yüzde 48,0, işgücü maliyetleri ise yüzde 17,1 artış göstermiştir.

Şekil.7 Bina İnşaat Maliyetlerinde Yıllık Değişim Yüzde

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Faaliyetlerini Sınırlayan Finansman Sıkıntıları Artıyor

İnşaat harcamaları ve sektörü 2002 yılında sonra kademeli olarak büyümüştür. Büyüyen pazara çok sayıda yeni oyuncu katılmıştır. İnşaat sektörü genişleyen faaliyetlerinin finansmanı için de önemli ölçüde dış kaynak kullanmıştır. Banka kredileri ile senetli satışlar önemli finansal araçlar olmuştur.

Ancak inşaat sektörü en son 2017 yılında gerçekleşen büyüme ardından 2018 yılında biriken yapısal sorunlar ile karşı karşıya kalmıştır. Bu çerçevede inşaat ve konut sektörlerinde talep ve finansman tarafında süreli ve geçici destekler yerine kalıcı bir dengenin kurulması için yeni politikalara ihtiyaç duyulmaktadır. Nitekim TÜİK inşaat sektörü güven endeksi verileri sektördeki zayıflamanın devam ettiğini ortaya koymayı sürdürmektedir.

Özellikle finansman alanında yaşanan sıkıntılar inşaat sektöründe genele yayılma ve inşaat malzemeleri sanayiye bulaşma riski de taşımaktadır. Nitekim artan maliyetler, yükselen finansman maliyetleri, döviz kurlarındaki artışlar ile sektörün kullandığı döviz kredilerinin geri ödemelerinde yaşanan zorluklar, gelir ve nakit akışının bozulmuş olması finansman sorunlarını oluşturmaya devam etmektedir.

Tablo.3 İnşaat Sektöründe Faaliyetleri Kısıtlayan Faktörler

		Kısıtlayan Faktör Yoktur	Talep Yetersizliği	Hava Şartları	İşgücü Eksikliği	Malzeme Ve Ekipman Eksikliği	Finansman Sorunları
2016	01	50,9	20,9	22,1	3,5	1,1	19,6
	06	61,3	21,5	4,6	3,3	1,5	20,5
	12	50,2	24,4	16,0	2,5	1,3	25,5
2017	01	44,7	25,1	24,2	4,2	1,7	31,6
	02	41,9	25,7	26,3	3,1	1,3	30,4
	03	47,4	24,4	17,7	3,2	1,5	27,7
	04	53,2	24,6	10,2	4,6	2,4	25,8
	05	55,0	22,0	6,8	3,4	1,4	25,8
	06	55,8	23,7	4,6	5,4	3,3	26,2
	07	57,9	22,1	1,4	4,4	3,2	26,0
	08	60,2	21,9	1,6	4,9	3,1	25,6
	09	56,7	22,0	1,7	5,1	2,8	26,9
	10	55,8	20,8	3,8	4,6	3,4	28,3
	11	53,8	21,9	6,0	5,2	2,7	29,6
	12	51,5	23,9	9,5	4,0	3,4	31,4
2018	01	51,0	18,6	13,1	5,0	3,0	28,6
	02	47,7	20,9	16,4	5,3	1,7	28,5
	03	47,9	24,8	14,9	2,7	1,8	28,2
	04	50,3	24,2	7,8	3,6	2,6	31,5
	05	46,3	26,2	5,0	3,3	2,3	35,7
	06	44,5	29,5	3,9	3,7	3,8	38,6
	07	47,1	27,0	2,8	4,3	2,3	36,9
	08	42,5	28,8	1,9	4,4	3,7	42,7
	09	35,2	31,7	1,7	3,3	5,8	51,2
	10	31,7	33,2	2,7	3,6	5,5	53,3
	11	31,4	33,9	4,4	2,7	3,7	52,2

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ

İnşaat Malzemesi Sanayi Üretimi Eylül Ayında Yüzde 3,4 Geriledi; Daralan İç Talep Etkili Oldu

2018 yılı Eylül ayında inşaat malzemesi ortalama sanayi üretimi 2017 yılı Eylül ayına göre yüzde 3,4 azalmıştır. Üretimdeki gerilemede iç talepteki daralma etkili olmuştur. İç piyasa koşullarının bozulması ile iç talebin gerilemeye başlaması üretimi olumsuz etkilemiştir. Geçen yıl Eylül ayında çalışma gün sayısı daha az olmasına rağmen bu gerileme yaşanmıştır. Böylece Ağustos ayından sonra Eylül ayında da üretim düşmüştür. Eylül ayında iç talebin hızla yavaşlaması ve alınan siparişlerdeki düşüş önümüzdeki aylarda da üretimin zayıf kalacağı endişesi yaratmaktadır. İç talepteki küçülmeye karşın ihracat üretim artışını desteklemeye devam etmiştir.

2018 yılı Eylül ayında 23 alt sektörden 7'sinde üretim geçen yılın Eylül ayına göre artarken 16 alt sektörde üretim geçen yılın Eylül ayına göre düşmüştür.

İnşaat malzemeleri sanayi genelinde yılın ilk dokuz ayında ise üretim geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4,1 artmıştır. Yılın ilk dokuz ayında en yüksek üretim artışı yüzde 41,6 ile kireç ve alçı imalatında gerçekleşmiştir. Seramik ve karo ürünleri imalatı da yüzde 23,1 üretim artışı ile ikinci sıradadır.

Yılın ilk dokuz ayında ise sadece dört alt sektörde üretim geçen yılın ilk dokuz ayına göre gerilemiştir. Diğer sektörlerde üretim artışları gerçekleşmiştir. Bununla birlikte artış oranları aylar geçtikçe düşmektedir. Yılın ilk dokuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre iki haneli üretim artışı gösteren alt sektör sayısı beşe inmiştir.

Tablo.4– Sanayi Üretimi Büyüme
(Bir Önceki yılın aynı ayına ve dönemine göre – yüzde)

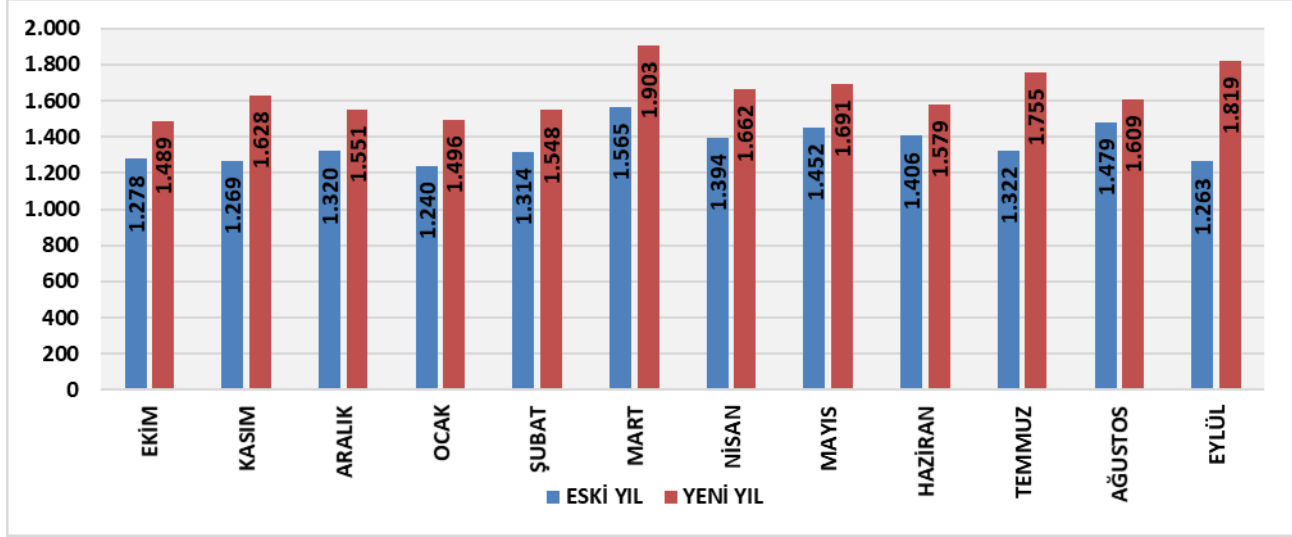
SEKTÖRLER	2018 Eylül	2018 Ocak-Eylül
Kireç ve Alçı İmalatı	55,4	41,6
Seramik Karo ve Kaldırım Taşları İmalatı	23,7	23,1
İnşaat Amaçlı Beton Ürünlerin İmalatı	-0,4	13,5
Soğutma ve Havalandırma Donanımlarının İmalatı	24,1	11,9
Kilit ve Menteşe İmalatı	5,8	10,5
Merkezi Isıtma Radyatörleri (Elektrikli Radyatörler Hariç), Sıcak Su Kazan İmalatı	-9,2	9,4
Çimento İmalatı	5,1	8,8
Taş ve Mermerin Kesilmesi, Şekil Verilmesi, Bitirilmesi	1,2	6,7
Plastik İnşaat Malzemesi İmalatı	-4,1	5,4
Fırınlanmış Kilden Tuğla, Karo ve İnşaat Malzemeleri İmalatı	-11,0	5,1
Kabloların İmalatı	-3,1	4,5
Metal Yapı ve Yapı Parçaları İmalatı	-8,9	3,4
Boya, vernik ve benzeri kaplayıcı maddeler ile macun imalatı	-10,4	3,1
Diğer musluk ve valf/vana imalatı	-6,1	2,8
Elektrikli Aydınlatma Ekiplerinin İmalatı	-15,3	2,4
Seramik Sıhhi Ürünlerin İmalatı	12,1	2,2
Çelikten Tüpler, Borular, İçi Boş Profiller Bağlantı Parça İmalatı	-9,6	2,0
Ana Demir ve Çelik Ürünleri İmalatı (İnşaat Demiri vb)	-1,9	1,8
Hazır Beton İmalatı	-10,0	1,4
Birleştirilmiş Parke Yer Döşemelerinin İmalatı	-7,2	-3,1
Metalden Kapı ve Pencere İmalatı	-33,4	-12,9
Düz Cam İmalatı	-22,5	-19,2
Diğer Bina Doğramacılığı ve Marangozluk Ürünlerinin İmalatı	-32,0	-20,3
İnşaat Malzemeleri	-3,4	4,1

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2018 Yılı Eylül Ayında İhracat Yüzde 44,0 Arttı

İnşaat malzemeleri ihracatı Eylül ayında önemli bir sıçrama göstermiştir. İnşaat malzemeleri ihracatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 44,0 artarak 1,82 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Eylül ayı artışında iç pazardaki daralma da etkili olmuştur. Mart ayından sonraki en yüksek aylık ihracat gerçekleşmiştir. Pazarlarda iyileşmelerin ihracat üzerindeki olumlu etkisi yeni yılın ikinci yarısında da sürmektedir. Ayrıca geçen yılın Eylül ayında çalışma gün sayısının eksik olması da aylık yüksek artışta baz etkisi yaratmıştır.

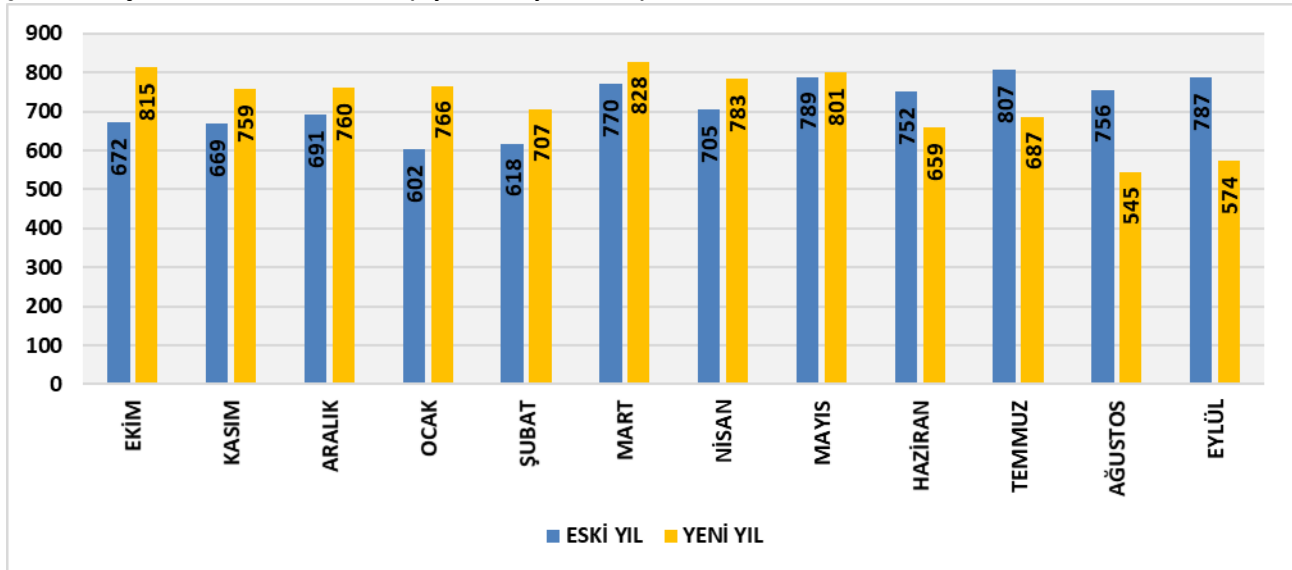
Şekil.8 – İnşaat Malzemeleri İhracatı (Aylık – Milyon Dolar)

2018 Yılı Eylül Ayında İthalat Yüzde 27,0 Geriledi

İnşaat malzemeleri ithalatı yeni yıla artış ile başlamış, ancak Haziran ayında ithalat ilk kez aylık bazda gerilemişti. İthalatta gerileme Ağustos ayında hızlanmış, gerileme Eylül ayında ise geçen yılın aynı ayına göre yüzde 27,0 olarak gerçekleşmiştir. Döviz kurlarındaki artış ve inşaat işlerindeki yavaşlama ithalatın sert düşmesine neden olmaktadır. Eylül ayı ithalatı 574 milyon dolar ile yılın en düşük ikinci aylık ithalatı olmuştur.

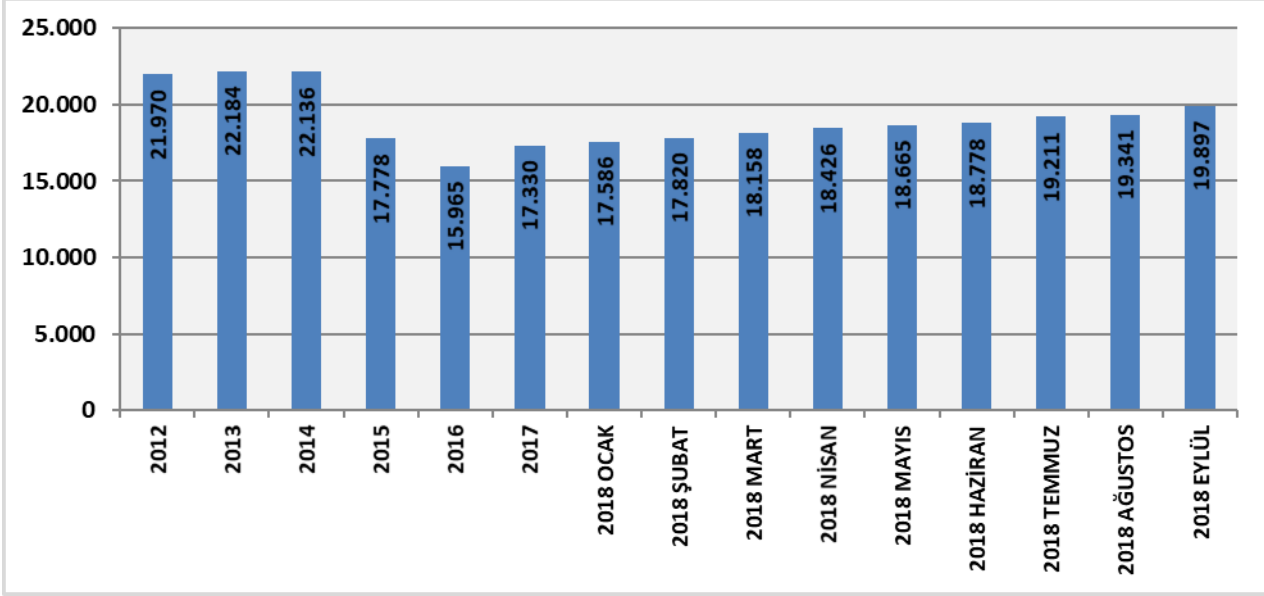
Şekil.9 – İnşaat Malzemeleri İthalatı (Aylık – Milyon Dolar)

Yıllık İhracat Eylül Ayında 19,9 Milyar Dolara Yükseldi

2018 yılının ilk dokuz ayında ihracat yüzde 20,8 artarak 15,07 milyar dolara ulaşmıştır. İhracatta kuvvetli artış Eylül ayında da sürmüştür. Böylece yıllık ihracat 20 milyar dolar seviyesine yaklaşarak 19,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılında ihracat yüksek performans göstermeye devam etmektedir. Yakın ve komşu pazarlarda göreceli iyileşme ile AB pazarı ihracat artışına katkı vermektedir. Döviz kurlarındaki artış da ihracat destek vermektedir.

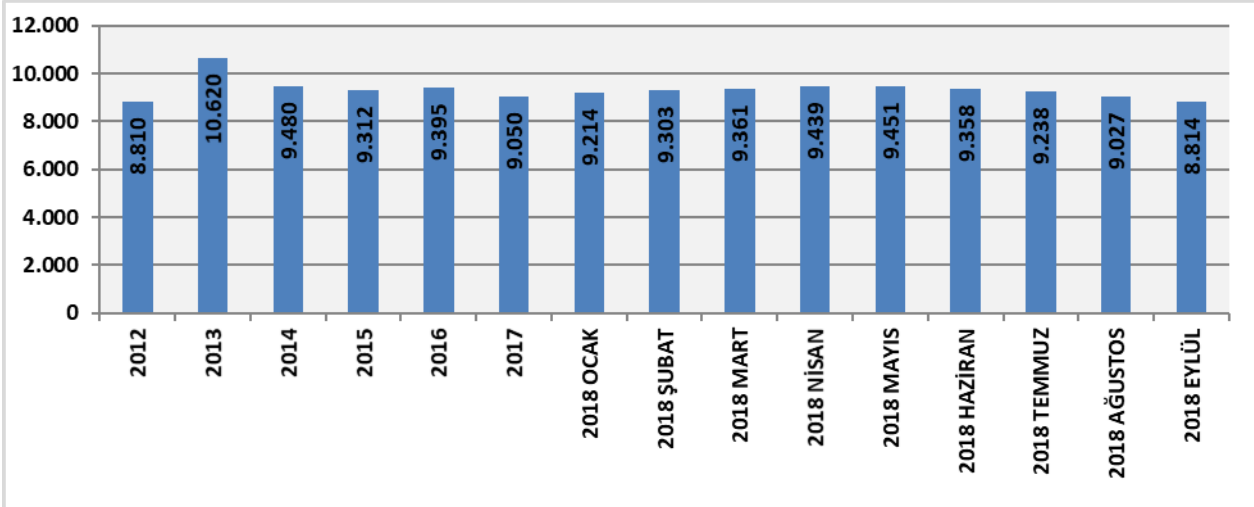
Şekil.10 – İnşaat Malzemeleri İhracatı (Yıllık – Milyon Dolar)

Yıllık İthalat 9 Milyar Doların Altına Geriledi

Yeni yılın ilk beş ayında inşaat malzemeleri ithalatı yüzde 11,0 artmıştı. Ancak ithalat izleyen aylarda hızlanan bir gerileme eğilimine girmiştir. Eylül ayındaki yüksek gerileme ile birlikte ilk dokuz ayda gerçekleşen ithalat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 3,5 gerilemiştir. Böylece yıllık ithalat da 9,0 milyar doların altına inmiştir. Döviz kurlarındaki önemli artış ve inşaat işlerindeki yavaşlama ithalatta daralmayı hızlandırmaktadır.

Şekil.11 – İnşaat Malzemeleri İthalatı (Yıllık – Milyon Dolar)

Tablo.5 İnşaat Malzemeleri İhracatı
2017 -2018 milyon dolar

SEKTÖRLER	2017 OCAK- EYLÜL	2018 OCAK- EYLÜL	% DEĞ
ALÇI	36,0	37,0	2,5
ÇİMENTO	408,2	463,1	13,4
BOYA VERNİK	148,6	160,6	8,1
YAPISAL KİMYA	296,7	354,4	19,5
PLASTİK	640,8	678,9	5,9
AĞAÇ	356,5	381,8	7,1
AHŞAP MUTFAK BANYO MOBİLYASI	30,4	32,5	6,8
DUVAR KAĞIDI	6,9	9,4	37,3
İŞLENMİŞ TAŞLAR	693,0	704,8	1,7
ALÇI ÇİMENTO BETON EŞYA	75,3	104,2	38,4
TUĞLA KİREMİT	5,4	5,9	9,6
SERAMİK KAPLAMA	411,0	450,0	9,5
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	170,1	191,7	12,8
DÜZ CAM YALITIM CAMI	206,8	213,3	3,1
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	2.759,5	3.909,9	41,7
DEMİR ÇELİK BORU	1.035,7	1.262,1	21,9
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	788,4	873,7	10,8
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL ÇİT	3,7	6,0	62,8
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES AĞ IZGARA	26,1	41,4	58,8
DEMİR ÇELİK VİDA CİVATA SOMUN	293,8	390,3	32,8
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	290,8	333,0	14,5
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	43,6	47,0	7,6
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMELERİ VE AKSAMI	1.017,5	1.244,4	22,3
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	1,2	1,5	23,2
KİLİTLER VE DONANIM EŞYASI	294,3	339,7	15,4
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	429,1	498,7	16,2
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN APRON KÖRÜĞÜ	43,8	63,1	44,2
MUSLUK VE VANALAR	232,3	255,1	9,8
ALARM CİHAZLARI	5,9	5,4	-8,8
ELEKTRİK MALZEMELERİ	328,0	369,5	12,7
YALITIMLI KABLOLAR	1.001,1	1.163,1	16,2
SAYAÇLAR	33,3	30,5	-8,6
AYDINLATMA CİHAZLARI	168,3	170,1	1,1
PREFABRİK YAPILAR	110,8	162,5	46,7
YALITIM	87,2	115,8	32,7
İNŞAAT MALZEMELERİ	12.480,1	15.070,4	20,8

Çalışmada yer alan tüm dış ticaret verilerinin sayısal kaynağı Türkiye İstatistik Kurumu'dur.

Tablo.6 İnşaat Malzemeleri İthalatı
2017 -2018 milyon dolar

SEKTÖRLER	2017 OCAK- EYLÜL	2018 OCAK- EYLÜL	% DEĞ
ALÇI	5,2	5,7	9,8
ÇİMENTO	7,0	5,6	-20,6
BOYA VERNİK	297,5	327,5	10,1
YAPISAL KİMYA	461,7	497,6	7,8
PLASTİK	291,2	279,6	-4,0
AĞAÇ	310,8	165,2	-46,8
AHŞAP MUTFAK BANYO MOBİLYASI	13,4	13,0	-3,2
DUVAR KAĞIDI	12,6	8,0	-36,8
İŞLENMİŞ TAŞLAR	127,9	87,6	-31,5
ALÇI ÇİMENTO BETON EŞYA	23,2	23,1	-0,4
TUĞLA KİREMİT	1,0	1,0	-0,8
SERAMİK KAPLAMA	25,5	15,5	-39,2
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	5,5	5,4	-0,6
DÜZ CAM YALITIM CAMI	172,9	168,5	-2,5
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	256,1	339,9	32,7
DEMİR ÇELİK BORU	563,1	612,5	8,8
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	186,2	158,4	-14,9
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL ÇİT	0,3	0,3	-10,9
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES AĞ IZGARA	12,8	12,9	0,9
DEMİR ÇELİK VİDA CİVATA SOMUN	549,9	437,4	-20,5
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	11,4	13,0	14,0
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	9,6	8,6	-10,9
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMELERİ VE AKSAMI	417,8	551,1	31,9
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	0,1	0,1	11,2
KİLİTLER VE DONANIM EŞYASI	183,2	167,3	-8,7
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	376,4	313,6	-16,7
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN APRON KÖRÜĞÜ	146,9	151,3	3,0
MUSLUK VE VANALAR	569,4	448,9	-21,2
ALARM CİHAZLARI	40,6	40,5	-0,2
ELEKTRİK MALZEMELERİ	856,2	891,8	4,2
YALITIMLI KABLOLAR	314,8	298,4	-5,2
SAYAÇLAR	14,2	14,4	0,9
AYDINLATMA CİHAZLARI	239,6	193,9	-19,1
PREFABRİK YAPILAR	13,0	9,0	-30,9
YALITIM	118,0	136,8	16,0
İNŞAAT MALZEMELERİ	6.635,1	6.403,5	-3,5

Gruplandırılmalar için uluslararası sınıflandırmalar kullanılmıştır. İnşaat malzemesi toplam verileri Çalışma Ekibi tarafından hesaplanmaktadır.

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Mali Göstergelerde İyileşme Reel Sektörde ise Küçülme Yaşanıyor

Ekonomide alınan önlemler ve küresel ekonomide yaşanan gelişmeler ile birlikte mali göstergelerde iyileşme yaşanırken reel sektörde de küçülme devam etmektedir. Mali piyasaların iyimserliğine karşın reel sektörde sıkıntılar sürmektedir. Mali piyasalardaki iyileşmenin bir bedeli olarak reel sektörde küçülme yaşanmaktadır.

Mali piyasalarda döviz kurlarında ve faiz oranlarında gerileme yaşanmaktadır. Bu çerçevede Kasım ayı enflasyonu da çok önemli hale gelmiştir. Kasım ayında yapılan indirimler ile enflasyonun negatif gelme ve yıllık enflasyonun gerileme ihtimali artmıştır. Buna bağlı olarak faiz oranları ve kurlarda bir miktar daha gerileme yaşanabilecektir.

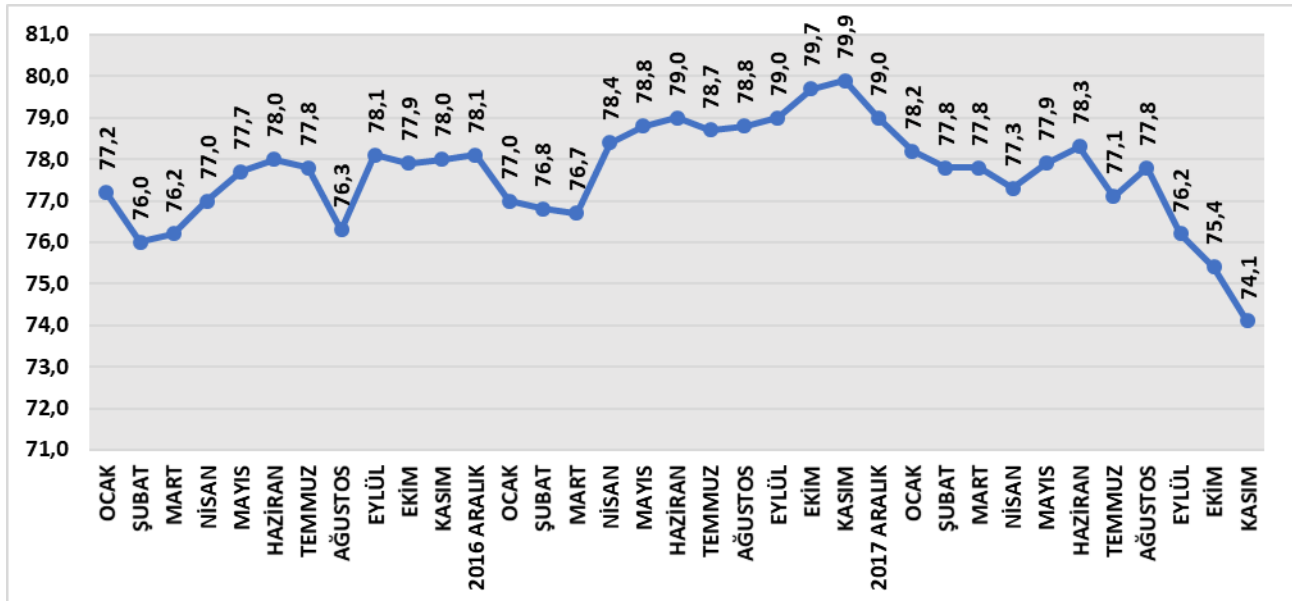
Reel kesimde ise başta sanayi üretimi olmak üzere faaliyetlerde küçülme devam etmektedir. Artan maliyetler, tedarik zincirlerindeki bozulmalar, kredi ödemelerinde yaşanan sıkıntılar, yeni finansman olanaklarında sıkışıklık ve konkordato başvuruları ile ilanlarından oluşan çok sayıda sıkıntı reel sektör için sürmektedir.

Ekonomide yerel seçimlere kadar yeni ilave önlemler alınmayacağı, mali göstergelerdeki iyileşmeye ağırlık verileceği ve reel sektör sıkıntılarının piyasalarda çözülmesinin benimsendiği görülmektedir.

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı Düşüyor

İmalat sanayi kapasite kullanım oranında gerileme Kasım ayında da devam etmiştir. Ağustos ayında yüzde 77,8 olan kullanım oranı üç ay üst üste düşerek Kasım ayında yüzde 74,1'e inmiştir. Sanayide özellikle iç talebin düşmesi ve tedarik zincirinin bozulması nedeniyle kapasite kullanımı ve üretim düşmektedir.

Şekil.12 İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranları Yüzde

Kaynak: TC. Merkez Bankası

İthalatta Kuvvetli Daralma Yaşanıyor

Ekonomide yaşanan küçülme ile birlikte ithalat talebinde de kuvvetli bir daralma yaşanmaktadır. Temmuz-Ağustos-Eylül ayında ithalat geçen yılın aynı üç ayına göre yüzde 15,6 düşmüştür. Yatırım mallarında gerileme yüzde 23,4 olurken, ara malların ithalatı yüzde 11,3 ve tüketim malları ithalatı ise yüzde 32,8 gerilemiştir. Türkiye’de ithalat ekonominin daralma dönemlerinde gerilemektedir. Bu nedenle döviz kurlarını aşağı çeken ithalattaki küçülmenin devam ettirilmesi mümkün değildir.

Tablo.7 İthalatta Gelişmeler

	2017 TEMMUZ-EYLÜL MİLYON DOLAR	2018 TEMMUZ-EYLÜL MİLYON DOLAR	2017/2018 DEĞİŞİM %
I. YATIRIM MALLARI	8.622	6.608	-23,4
II. ARA MALLARI	44.662	39.659	-11,3
1. SANAYİ İÇİN İŞLEM GÖRMEMİŞ HAMMADELER	3.292	3.297	1,5
2. SANAYİ İÇİN İŞLEM GÖRMÜŞ HAMMADELER	23.305	17.769	-23,8
3. İŞLEM GÖRMEMİŞ YAKIT VE YAĞLAR	1.025	1.188	15,9
4. YATIRIM MALLARININ AKSAM VE PARÇALARI	4.128	2.806	-32,0
5. TAŞIMACILIK ARAÇLARININ AKSAM VE PARÇALARI	3.631	3.399	-6,3
6. İŞLEM GÖRMÜŞ DİĞER YAKIT VE YAĞLAR	3.177	3.886	22,3
7. PETROL VE DOĞALGAZ VB.	4.853	5.791	19,3
III. TÜKETİM MALLARI	7.114	4.778	-32,8
TOPLAM	60.630	51.190	-15,6

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İmalat Sanayisinde Maliyetler Yüksek Fiyat Artışlarına Yol Açıyor

İmalat sanayisinde biriken maliyetler yüksek fiyat artışları yapılmasına yol açmaktadır. Özellikle döviz kurundaki artışın etkisi halen hissedilmektedir. İmalat sanayisinde yıllık fiyat artışı yüzde 42,62’ye ulaşmıştır. Mineral ürünler sanayisinde ise yıllık fiyat artışı Ekim sonu itibarıyla yüzde 31,73 olmuştur.

Tablo.8 Üretici Fiyatları Yıllık Yüzde

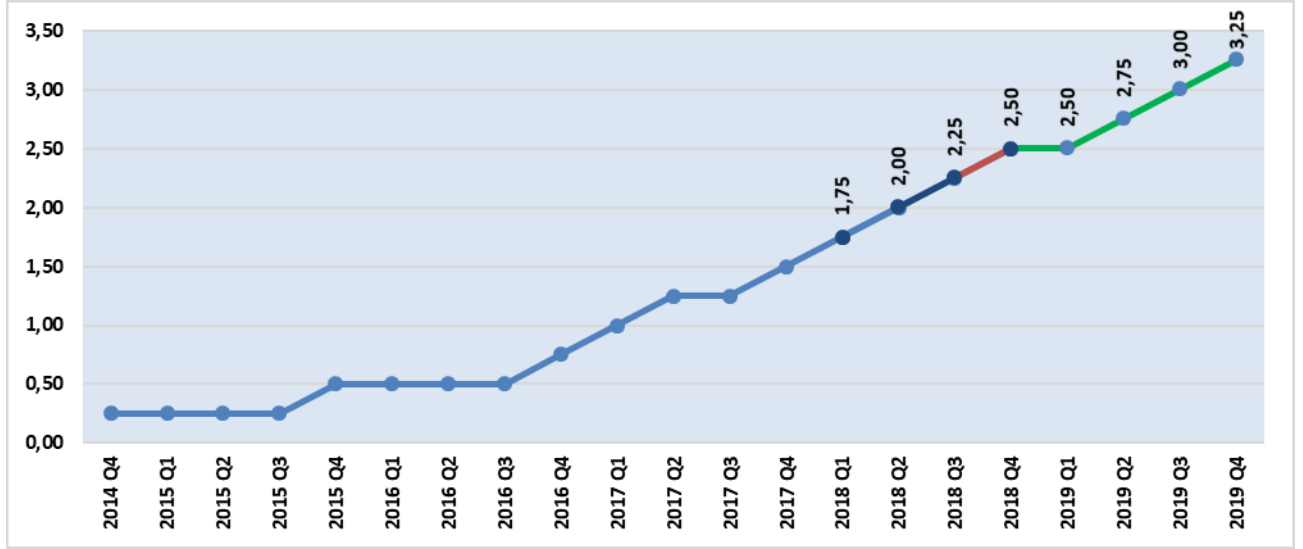
SEKTÖRLER VE ALT SEKTÖRLER	BİR ÖNCEKİ YILIN AYNI AYINA GÖRE DEĞİŞİM ORANI (%)
KOK VE RAFİNE PETROL ÜRÜNLERİ	110,00
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	82,87
ANA METALLER	64,32
KİMYASALLAR VE KİMYASAL ÜRÜNLER	60,08
KAĞIT VE KAĞIT ÜRÜNLERİ	57,72
MOTORLU KARA TAŞITLARI, RÖMORK VE YARI RÖMORK	51,95
METAL ÜRÜNLER	48,42
KAUÇUK VE PLASTİK ÜRÜNLER	48,30
TEKSTİL ÜRÜNLERİ	45,72
ELEKTRİKLİ TEÇHİZAT	45,22
İMALAT SANAYİ	42,62
MAKİNE VE EKİPMANLAR	34,75
BİLGİSAYARLAR İLE ELEKTRONİK VE OPTİK ÜRÜNLER	34,15
MİNERAL ÜRÜNLER	31,73
GIDA ÜRÜNLERİ	29,42
MOBİLYA	28,64
GİYİM EŞYASI	25,68
DİĞER ULAŞIM ARAÇLARI	14,95
TEMEL ECZACILIK ÜRÜNLERİ VE MÜSTAHZARLARI	14,88

DÜNYA EKONOMİSİ

Dünya Ekonomisinde Yavaşlama Endişeleri Artıyor

Yılın ilk yarısında dünya ekonomisi hızlı bir büyüme göstermiştir. Ancak yılın ikinci yarısında ortaya çıkan öncü göstergeler dünya ekonomisinde yavaşlama işaretleri vermektedir. Özellikle ABD'nin korumacılık önlemleri dünyanın geri kalanında iktisadi faaliyetleri yavaşlatmaya başlamıştır. Buna bağlı olarak 2019 yılına ilişkin büyüme beklentileri aşağı yönlü revize edilmekte ve emtialar yeniden fiyatlanmaktadır. 2019 yılına ilişkin para politikası beklentileri de değişmektedir. Buna göre özellikle ABD merkez bankası FED'in faiz artışlarına ara verebileceği beklentisi güçlenmektedir. 2019 sonuna kadar FED 4 faiz artışı öngörürken piyasalar yeni koşullar içinde 4 faiz artışı olasılığının gerilediğini düşünmektedir.

Şekil.15 ABD Merkez Bankası FED Faiz Artışları Öngörüsü

Kaynak: Federal Reserve System

Dünya Ticaretinde Yeni Alınan İhracat Siparişleri Zayıflıyor

Korumacılık önlemlerinin dünya ticareti üzerindeki yavaşlatıcı etkisi yeni alınan ihracat siparişlerinde görülmeye başlanmıştır. JP Morgan Küresel Sanayi PMI verilerinde alınan ihracat siparişleri durağanlaşmıştır.

Tablo.9 Küresel Sanayi PMI Alt Göstergeleri

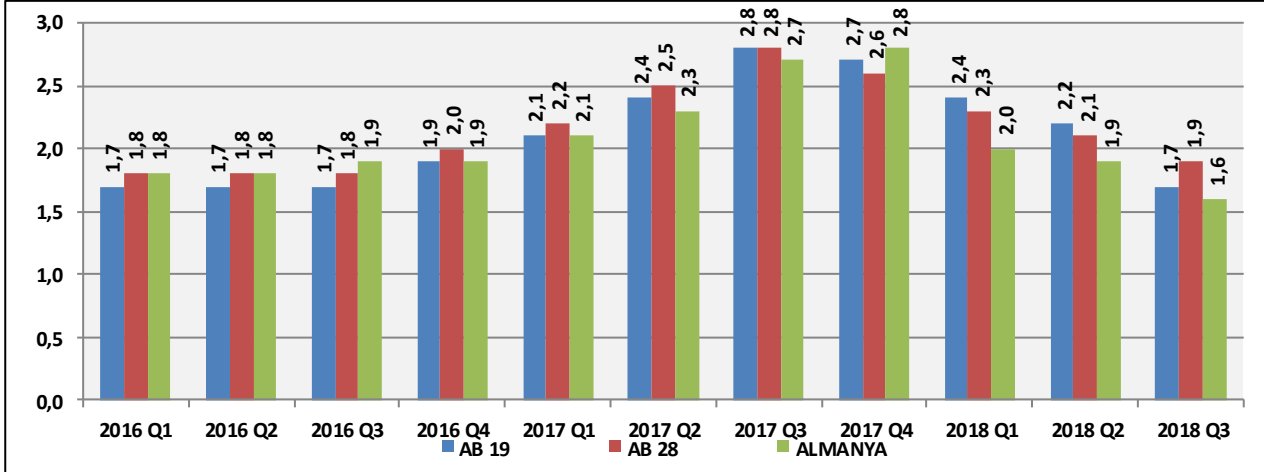
	OCAK 2018	ŞUB 2018	MART 2018	NİS 2018	MAY 2018	HAZ 2018	TEM 2018	AĞU 2018	EYLÜL 2018	EKİM 2018
GLOBAL PMI	54,4	54,2	54,0	53,5	53,1	53,0	52,7	52,6	52,2	52,1
ÜRETİM	55,7	54,8	54,3	53,9	53,4	53,2	53,0	53,3	52,4	51,9
YENİ SİPARİŞ	55,5	55,1	54,5	53,8	53,4	52,9	52,5	52,5	52,1	51,9
YENİ İHRACAT SİPARİŞİ	54,1	53,3	52,8	51,9	50,7	50,5	50,3	50,3	49,7	49,9
İSTİHDAM	53,0	53,0	52,7	52,3	51,8	52,1	51,9	51,6	51,5	52,1
GİRDİ FİYATLARI	61,4	60,7	60,6	60,4	60,7	62,2	61,5	61,2	60,6	61,2
ÇIKTI FİYATLARI	54,1	53,9	54,0	54,1	54,4	55,0	55,4	54,3	54,2	53,9

Kaynak: JP Morgan Global Manufacture PMI

Avrupa Birliği'nde Yavaşlama

Avrupa Birliği uzun süreli ekonomik durağanlığın ardından 2017 yılında hızlanan bir ekonomik büyüme göstermişti. Avrupa Birliği'nde büyüme 2017 yılı üçüncü çeyrekte yüzde 2,8'e kadar yükselmişti. Ancak 2018 yılının ilk çeyreğinden itibaren AB genelinde bir ekonomik ivme kaybı yaşanmaktadır. 2018 yılı üçüncü çeyreğinde büyüme hızı yüzde 1,9'a inmiştir. Avrupa Birliği özellikle Brexit, İtalya ve mülteci sorunları ile sıkıntılar yaşamaktadır. AB'de ekonomik ivme kaybı Türkiye'nin ihracatını da olumsuz etkileyebilecektir.

Şekil.16 Avrupa Birliği Ekonomik Büyüme Yüzde

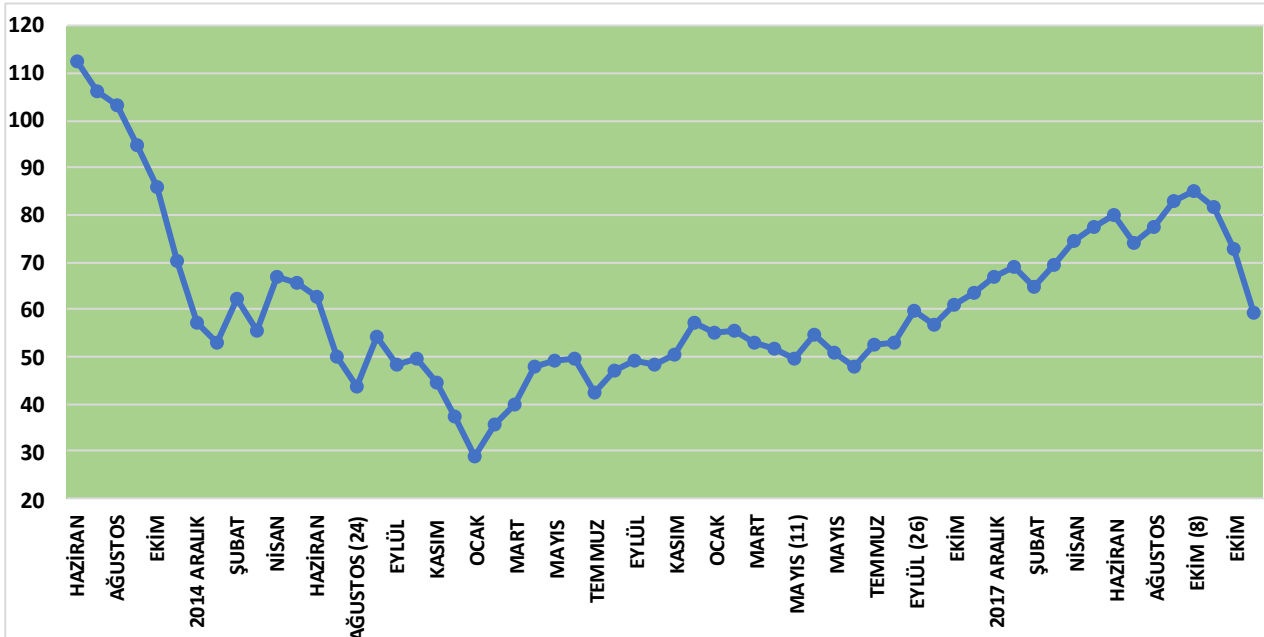

Kaynak: Eurostat

Petrol Fiyatlarında Beklenmedik Gerileme

ABD'nin İran'a uygulayacağı yaptırımlar endişesi ile petrol fiyatları 85 dolara kadar ulaşmış ve 100 dolara kadar artabileceği beklentisi ortaya çıkmıştı. Ancak petrol fiyatlarında bu beklentilerin aksine önemli bir gerileme yaşanmaktadır. Fiyatlardaki gerilemenin üç nedeni bulunmaktadır; ilk olarak ABD İran'a esnek bir yaptırım uygulamaya koymuştur. İkinci olarak dünya ekonomisindeki yavaşlama ile petrol talebinin azalacağı beklenmektedir. Son olarak ise üretici ülkelerde üretim rekorları ve arz fazlalığı yaşanmaktadır.

Şekil.17 Petrol Fiyatları Brent Dolar/Varil

Kaynak: Trading Economics

DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ

ABD’de İnşaat Harcamaları 2018 Yılında Yüksek Gerçekleşmeye Devam Ediyor

ABD’de yıllık konut ve konut dışı inşaat harcamaları 2018 yılı ilk çeyreği sonunda 1,29 trilyon dolar, ikinci çeyrek sonunda ise 1,32 trilyon dolara ulaşmıştı. Mevsimsellik etkisini de arkasına alan konut ve konut dışı bina inşaat harcamaları yaz aylarında yüksek seyretmeye devam etmektedir. İnşaat harcamaları Eylül ayında ise 1,332 trilyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İnşaat harcamalarında konut inşaatları durağanlaşırken, büyüme konut dışı ve alt yapı inşaatlarından gelmeye başlamıştır.

Tablo.10 ABD İnşaat Harcamaları (Yıllık Milyar Dolar)

DÖNEM	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA VE ALT YAPI İNŞAATI	TOPLAM İNŞAAT
2015 Q4	439,0	684,5	1.123,5
2016 Q2	454,3	699,9	1.154,1
2016 Q3	464,8	701,7	1.166,5
2016 Q4	480,5	711,7	1.192,2
2017 Q 1	516,6	722,9	1.239,6
2017 Q2	519,0	700,2	1.219,2
2017 Q3	521,1	698,9	1.220,0
2017 Q4	523,2	739,5	1.262,7
2018 Q1	539,6	747,2	1.286,8
2018 Q2	568,3	748,9	1.317,2
2018 TEMMUZ	560,0	757,4	1.317,4
2018 AĞUSTOS	555,8	772,8	1.328,6
2018 EYLÜL	556,4	773,1	1.329,5

Kaynak: US Bureau Of Census

ABD’de Ev Satışları Zayıf Kalıyor

ABD’de 2018 yılının üçüncü çeyrek döneminde konut satışları zayıf kalmaktadır. Ekim ayında yeni ev satışları 544 bine düşmüştür. Mevcut ev satışları ise 5,22 milyon olarak gerçekleşmiştir. Böylece son yılların en düşük aylık satışları yaşanmıştır. Konut satışlarındaki yavaşlamada artan konut kredi faizleri etkili olmaya başlamıştır. Konut fiyatlarındaki artış da son üç aydır durağanlaşmıştır.

Tablo.11 ABD Konut Sektörü

DÖNEM	YENİ EV SATIŞLARI AYLIK (BİN)	MEVCUT EV SATIŞLARI YILLIK (BİN)	KONUT FİYAT ENDEKSİ CS 20
2015 Q4	540	5.450	182,5
2016 Q4	551	5.510	192,3
2017 Q1	621	5.700	195,5
2017 Q2	616	5.510	200,5
2017 Q3	637	5.390	203,4
2017 Q4	636	5.570	204,5
2018 Q1	672	5.600	208,6
2018 Q2	612	5.380	213,6
2018 AĞUSTOS	585	5.340	213,8
2018 EYLÜL	597	5.150	213,8
2018 EKİM	544	5.220	

Kaynak: US National Association of Realtors, US Bureau of Census, S&P Case Shiller Index,

Euro Alanında İnşaat Harcamaları Üçüncü Çeyrekte Hızlandı ve Yüzde 3,5 Büyüdü

Euro bölgesi inşaat harcamaları 2018 yılı ilk ve ikinci çeyrek dönemlerinde artışını sürdürmüş ve yüzde 2,7 ile yüzde 2,6 büyüme gerçekleşmişti. 2018 yılının üçüncü çeyrek döneminde de inşaat harcamalarında büyüme hızlanarak devam etmiş ve yüzde 3,5 olarak gerçekleşmiştir. Üçüncü çeyrekte konut inşaat harcamaları yüzde 3,2 büyürken, konut dışı bina harcamaları yüzde 4,0 genişlemiştir. Yılın son çeyreğine girerken AB ve Euro bölgesinde inşaat faaliyetleri güç kazanmaya devam etmektedir.

Tablo.12 Euro Bölgesi İnşaat Sektörü Büyüme Değişim (Yüzde)

DÖNEM	TOPLAM İNŞAAT SEKTÖRÜ	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA İNŞAATI
2015 Q4	0,6	1,1	-1,4
2016 Q1	2,7	3,2	0,7
2016 Q2	0,3	-0,1	2,3
2016 Q3	3,4	3,0	5,1
2016 Q4	2,3	1,8	4,2
2017 Q1	2,0	2,1	3,4
2017 Q2	3,9	4,2	3,1
2017 Q3	2,8	3,6	1,4
2017 Q4	2,9	3,3	1,6
2018 Q1	2,6	3,5	-0,6
2018 Q2	2,7	2,8	3,2
2018 Q3	3,5	3,2	4,0

Kaynak: Eurostat

İnşaat Malzemesi Fiyatları Kasım Ayında Yavaşlama ve Korumacılık Endişeleri İle Durağan Kaldı

Temmuz-Eylül döneminde inşaat malzemeleri fiyatlarında önemli gerilemeler yaşanmıştır. Küresel ticarete korumacılık endişeleri ve buna bağlı olarak talebin sınırlanacağı beklentileri ile dünya genelinde tüm emtia fiyatlarında düşüşler yaşanmıştır. Ekim ve Kasım aylarında ise gerilemeler yavaşlamış ve inşaat malzemesi fiyatları durağanlaşmıştır.

Tablo.13 İnşaat Malzemesi Fiyatları

DÖNEM	İNŞAAT DEMİRİ TON/ DOLAR	BAKIR 100 LIBRE/ DOLAR	DÜZ KERESTE 2,36 M3/DOLAR
2013 ARALIK	643	331,40	379
2014 ARALIK	535	285,00	385
2015 ARALIK	374	211,20	316
2016 ARALIK	449	247,60	360
2017 HAZİRAN	447	264,40	363
2017 ARALIK	551	328,00	451
2018 MART	555	301,22	522
2018 HAZİRAN	548	296,50	555
2018 EYLÜL	509	280,30	340
2018 EKİM	512	273,13	340
2018 KASIM	499	295,20	331

Kaynak: Platts-Mc Graw Hill Financial, National Association of Home Builders, COMEX,

“ÖZEL BÖLÜM”

BREXIT SÜRECİ VE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ İHRACATININ İNGİLTERE'YE ERİŞİMİ

İngiltere, Türkiye inşaat malzemeleri sanayi ihracatı için önemli pazarlardan biridir. Bu nedenle İngiltere'nin AB'den ayrılma süreci inşaat malzemeleri sanayi ihracatını da yakından ilgilendirmektedir. İngiltere'nin Brexit süreci oldukça zorlu geçmektedir. Avrupa Birliği Liderleri Kasım ayında gerçekleştirilen Brexit zirvesinde İngiltere ile varılan ayrılık anlaşmasını ve tarafların gelecekteki ilişkileri hakkındaki siyasi deklarasyonu onaylamıştır. Bu çerçevede gelinen son nokta şöyledir;

Brexit Sürecinde Varılan Anlaşmaların Onaylanması Gerekli

Kasım ayında yapılan Brexit zirvesinde İngiltere ile varılan ayrılık anlaşması ve tarafların gelecekteki ilişkileri hakkındaki siyasi deklarasyon kabul edilmiştir. Ancak şimdi her iki anlaşmanın da İngiliz parlamentosundan ve Avrupa Parlamentosundan (AP) onay alması gerekmektedir. Anlaşmaların gerekli onayları alması halinde İngiltere 29 Mart 2019 gecesinden itibaren AB'den resmen ayrılmış olacak. Hemen ardından 21 aylık "geçiş sürecinde" taraflar gelecekteki ilişkilerine ilişkin müzakerelere başlayacaktır.

AB ile İngiltere 2020 Sonuna Kadar Ayrılık Sonrası İlişkileri Müzakere Edecek

Anlaşmaların onaylanması ardından AB ile İngiltere bu kez ayrılık sonrası ikili ilişkilerin nasıl olacağını belirleyecekleri müzakerelere başlayacaklardır. Burada temel hedef her iki tarafın anlaşmaları ve siyasi deklarasyonda da teyit ettikleri kapsamlı bir serbest ticaret alanı oluşturulmasıdır. Taraflar böyle bir anlaşmaya 31 Aralık 2020 tarihine kadar varamaz ise bu defa devreye üzerinde anlaşılan "tedbir maddesi" girecektir. Ancak taraflar Temmuz 2020'den önce "geçiş sürecini" 2 yıl daha uzatmak üzerinde de anlaşabileceklerdir.

Ayrılık Sonrası İçin Anlaşma Sağlanamazsa Tedbir Maddesi Devreye Girecek

AB ile İngiltere'nin ayrılık sonrası ilişkileri belirlemek için 2020 sonuna kadar anlaşamaması ve müzakere süresinin de uzatılmaması halinde bu kez yine geçen hafta yapılan Zirvede mutabakata varıldığı üzere bir "tedbir maddesi" yürürlüğe girecektir. Tedbir maddesi ile İngiltere'nin bütünü, belirsiz bir süre için AB ile Gümrük Birliği içinde kalacaktır. İngiltere'nin tek yanlı olarak çekilemeyeceği bu düzenleme içinde ülke bazı AB kurallarına da tabi olmayı sürdürecektir. "Tedbir maddesi" İngiltere'nin AB'den anlaşmasız ayrılık ihtimalini de ortadan kaldırmaktadır.

Ayrılık Sonrası İlişkilerde Hedef Kapsamlı Bir Serbest Ticaret Alanı Oluşturulması

Ayrılık sonrası ilişkiler için kapsamlı bir serbest ticaret alanı oluşturulması konusunda da mutabakata varılmıştır. Taraflar hedeflenen kapsamlı serbest ticaret anlaşması üzerinde anlaşmaya varana dek İngiltere pek çok yönüyle fiili AB üyesi olarak kalacak ancak Avrupa Parlamentosu başta olmak üzere birliğin karar ve yönetim kademelerinde temsil hakkını yitirecek. Ayrıca yine varılan anlaşmaya göre İngiltere ile AB vatandaşları karşılıklı olarak yaşadıkları ülkelerdeki kazanılmış haklarını koruyacak ancak iş gücünün serbest dolaşımı bitecektir.

İngiltere Parlamentosu Anlaşmaları Reddedebilir

İngiltere'de hemen hemen hiç kimsenin memnun olmadığı Brexit anlaşmasının bu nedenle parlamentodan onay alması da zor görünmektedir. Eğer İngiltere Parlamentosu anlaşmayı onaylamaz ise Hükümet değişimi, erken seçim, AB ile yeniden müzakere, yeniden Brexit referandumu gibi birçok seçenek ortaya çıkacaktır. Parlamentosunun anlaşmayı reddi ve sürecin belirsizliğe girmesi halinde İngiltere ile AB arasında anlaşmasız ayrılık olasılığı da hayata geçebilecektir. Brexit anlaşmasının aralık ayı sonuna kadar önce Parlamentoda oylamaya sunulması hedeflenmektedir.

Türkiye Nasıl Etkilenecek?

Geçen haftaki anlaşmalar onaylanır ve AB ile İngiltere ayrılık sonrası için kapsamlı bir serbest ticaret alanı konusunda mutabakat sağlarsa Türkiye gümrük birliği anlaşması gereği İngiltere ile ticarete bu yeni ticaret alanının doğal bir parçası olarak devam edecektir. Anlaşmasız ayrılık halinde ise bu kez yine gümrük birliği anlaşması gereği AB'nin uygulayacağı İngiltere dış ticaret rejimine bağlı kalacaktır. İngiltere ile AB'den bağımsız bir STA yapma olanağı bulunmamaktadır. İngiltere ile ticaret yapanlar için 2020 sonuna kadar sıkıntı olmayacaktır, bugünkü kurallar geçerli olacaktır, ancak sonrası şimdilik belirsiz kalmaya devam etmektedir.

TÜRK YAPI SEKTÖRÜNÜN LİDER YAPI FUARI

TURKISH BUILDING INDUSTRY'S and REGION'S BIGGEST GATHERING

42. TURKEYBUILD YAPI FUARI İSTANBUL

YAPI, İNŞAAT MALZEMELERİ VE TEKNOLOJİLERİ
BUILDING, CONSTRUCTION MATERIALS AND TECHNOLOGIES

18 - 22 HAZİRAN / JUNE 2019
TÜYAP - BÜYÜKÇEKMECE

www.yapifuari.com.tr | www.turkeybuild.com.tr

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) DENETİMİNDE DÜZENLENMEKTEDİR.
THIS EXHIBITION IS ORGANIZED UNDER THE SUPERVISION OF TOBB (THE UNION OF CHAMBERS AND COMMODITY EXCHANGES OF TURKEY) IN ACCORDANCE WITH THE LAW NO. 5174.

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

www.imsad.org / info@imsad.org

TEL: +90 216 322 23 00

